

PÄÄTÖS

Annettu julkipanon jälkeen
31.5.2019

KaivNro
806

PÄÄTÖS KAIVOSPIIRIN LAKKAUTTAMISESTA

**Kaivospiiri
Sijainti**

Jormua 1 (KaivNro 806)
Kajaani (kaivospiirin kartta on esitetty liitteessä 1)

Kaivospiirin haltija

Mondo Minerals B.V.
Amsterdam
Alankomaat
Yhteystiedot:
Mondo Minerals B.V. Branch Finland.
PL 603
87101 Kajaani
puh. 010-56211

Lisätietoja antaa:

Ilari Kinnunen, puh. 050-464 9554

Vireilletulo

Asia on tullut vireille 19.9.2018 kaivosviranomaiseen jätetyllä ilmoituksella. Kaivospiirin lakkauttamista koskevan ilmoituksen on jättänyt Mondo Minerals B.V.

PÄÄTÖS

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto antaa kaivoslain (621/2011) nojalla Mondo Minerals B.V. :lle kaivostoiminnan lopettamispäätöksen koskien Jormua 1 -kaivospiiriä (KaivNro 806). Päätöksellä Jormua 1 -kaivospiiri lakkautetaan.

Perustelut:

Kaivosviranomaisen on tehtävä kaivostoiminnan lopettamispäätös, kun 143 §:ssä ja 144 §:n 1 momentissa tarkoitetut toimenpiteet on olennaisilta osin tehty siten kuin yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi on tarpeen.

Kaivoslain 146 §:n mukaan saatuaan 145 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen kaivosviranomaisen on järjestettävä lopputarkastus, jollei sitä ole pidettävä ilmeisen tarpeettomana. Lopputarkastuksessa on todettava, ovatko 143 §:ssä ja 144 §:n 1 momentissa tarkoitetut toimenpiteet olennaisilta osin tehty, sekä arvioitava yleisten ja yksityisten etujen turvaamisen kannalta välttämättömät seikat.

Kaivosviranomaisen katselmus Jormua 1 -kaivospiirillä 31.10.2018

Kaivospiirillä suoritettiin katselmus kaivosviranomaisen johdolla, johon osallistivat edustajat hakijayhtiöstä, Kajaanin kaupungista ja Kainuun ELY-keskuksesta.

Kaivospiirin alue

Kaivospiirin alue

Kaivospiiri sijaitsee seuraavien kiinteistöjen alueella Kajaanin kaupungin, Jormuan kylässä:

Kaivospiirin tilatiedot

Tilan nimi	Tilan RN:o	Pinta-ala, ha
Lampila	205-402-5-26	6,76
Tapiola	205-402-12-70	2,18
	Yhteensä ha	8,94

Kaivospiirin pinta-ala on 8,94 ha.

Kaivosmineraali

Talkki

Kaivospiirin nykytilanne (katselmuksen 31.10.2018 perusteella)

Avolouhos nykyisen kaivospiirin alueella on ympäröity alavilla kohdilla tukevalla vaijeriaidalla ja korkeilla kohdilla lisäksi verkkoaidalla. Avolouhoksen ympäristö on kasvanut tiheänä sekametsänä. Avolouhos on täyttynyt ajanmittaa vedellä ja vedessä on havaittavissa kaloja, mm. ahvenia. Vesikasvit kasvavat pitkin matalia rantapenkkoja. Vesi on erittäin kirkasta ja näkyvyys vedessä on useita metrejä. Sivukivialue on suljettu maapeitteellä ja kasvaa luontaisesti puustoa. Sivukivialueen laki on paljaampi, mutta kasvaa paikoittain mäntyä. Kaivospiirin alueella kasvaa yleisesti talousmetsää.

Jormua 1 -kaivospiiri on ollut voimassa vuosikymmeniä ja louhintaa on suoritettu vuosina 1955-1971. Louhintamäärät ovat olleet pieniä käsittäen malmin louhintaa 153 000 t ja sivukiven louhintaa 10 000 t.

Alue on yleisilmeeltään siisti, eikä alueella havaittu metalliromua, eikä muuta-kaan sinne kuulumatonta materiaalia. Louhoksen reunalta löydettiin paikka, jossa oli nähtävissä kaivostoiminnan aikaisen rakennelman jäänteet sisältäen betoni-lohkareita metallikorvikkeihin.

Avolouhos:

Aitaukset ja varoituskyltit:

Avolouhos on jyrkimmiltä kohdiltaan aidattu. Aitausta tulee kuitenkin jatkaa sen toisesta päästä noin 10 metrin matkalta siten, että aidan tulee päättyä louhokseen. Tällä estetään kulku aidatun alueen sisäpuolelle. Vanhan teräsvaijeriaidan purkamista tulee harkita, koska sillä ei ole turvallisuutta parantavaa vaikutusta. Louhoksen ympärille tulee asentaa lisäksi varoituskylttejä, joissa varoitetaan avolouhosjyrkänteestä ja putoamisvaarasta. Avolouhoksen loivien alueiden (louhoksen pääty) aitaamiselle ei nähty tarvetta.

Avolouhoksen reunan ja läjitysalueen välillä olevasta rintauksesta keskusteltiin. Alueen turvallisuuden varmistamiseksi vaihtoehtoja on kaksi. Yksi vaihtoehto on aidata ko. alue noin 70 metrin matkalta siten, että aita yhdistyy jo olemassa olevaan aitaan. Toinen vaihtoehto on ko. alueen luiskaaminen kaivinkoneella. Avolouhoksen ja läjitysalueen välissä kasvaa puita.

Avolouhoksen vesi:

Todettiin, että avolouhoksessa olevan veden laatu varmistetaan ottamalla pari vesinäytettä.

Katselmuksessa todettiin, että avolouhoksesta tuleva ”ylivuotava” vesi ohjautuu hallitusti ojaan, jota pitkin vesi johdetaan pois avolouhoksesta.

Läjitysalue:

Alueen sivukivet on peitetty maanpoistomateriaalilla. Alue on aikojen kuluessa osittain maisemoitunut hyvinkin ympäristöön nähden, mutta ei kaikilta osin. Läjitysalueella on joitakin veden tai muun toiminnan aiheuttamia painanteita, kuoppia tai ”noroja”. Alueen osittaisesta tasoittamisesta keskusteltiin. Toisaalta todettiin, että mikäli alueella suoritetaan kaivinkonetöitä, ainakin osa jo maisemoituneesta alueesta tuhoutuu.

Muuta huomioitavaa:

Kajaanin kaupunki toimitti katselmuksen jälkeen osallistujille Jormuan luontoarvoista tehdyn raportin. Kalliopaljastumilla esiintyy valtakunnallisesti vaarantunut lajia sekä luonnonsuojelulain 47 §:n nojalla erityisesti suojeltavaa lajia.

Asian käsittely

Asiasta tiedottaminen

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on tiedottanut asiasta kuuluttamalla siitä 30 päivän ajan Turvallisuus- ja kemikaaliviraston Rovaniemen toimipaikan ilmoitustaululla ja osoitteessa <https://tukes.fi/paatokset-ja-kuulutukset/kaivospiirit-ja-kaivosluvat> sekä Kajaanin kaupungin ilmoitustaululla

(Pohjolankatu 13). Asiasta kuulutettiin myös Kainuun Sanomat -lehdessä. Asia on kuulutettu 11.10.2018 ja on ollut nähtävillä 12.11.2018 saakka. Lausunnot, muistutukset ja mielipiteet on tullut toimittaa 12.11.2018 mennessä.

Lausuntopyynnöt ja lausunnot hakemuksesta

Hakemuksesta on lähetetty lausuntopyynnöt 11.10.2018 Kajaanin kaupungille, Kainuun ELY-keskukselle ja Kainuun liitolle, joista kaikki toimittivat lausunnon.

Lausunnot on kokonaisuudessaan esitetty liitteessä 2.

Muistutukset ja mielipiteet

Asian johdosta jätettiin kaksi muistutusta ja yksi mielipide ja ne on esitetty liitteessä 2.

Kaivospiirin haltijan selitys (kaivoslaki 42 §)

Kaivospiirin haltijan selitys on esitetty liitteessä 3.

Kaivosviranomaisen lupamääräykset ja perustelut

LUPAMÄÄRÄYS 1

Aitaukset ja varoituskyltit:

Avolouhoksen reunan ja läjitysalueen välissä oleva alue tulee aidata noin 70 metrin matkalta siten, että aita yhdistyy jo olemassa olevaan aitaan. Louhoksen toisella puolella olevaa aitaa tulee jatkaa noin 10 metrin matkalta. Tällä estetään kulku aidatun alueen sisäpuolelle. Olemassa oleva aita tulee tarvittavilta osin kunnostaa. Louhoksen ympärille tulee asentaa lisäksi varoituskylttejä, joissa varoitetaan avolouhosyrkänteestä ja putoamisvaarasta.

Teräsvaijeriaita:

Vanha teräsvaijeriaita tulee purkaa, koska sillä ei ole turvallisuutta parantavaa vaikutusta.

Sivukivialueen laki:

Paljaamman sivukivialueen ympärille tulee asentaa varoituskyltit, joilla rajoitetaan alueella liikkumista, jottei maapeitteeseen kohdistu eroosiota aiheuttavaa vaikutusta.

Lupamääräyksen 1 mukaiset toimenpiteet on saatettava loppuun 1.11.2019 mennessä.

Perustelut:

Kaivostoiminnan päätyttyä kaivostoiminnan harjoittaja vastaa edelleen kaivosluvassa annettujen määräysten tai kaivostoiminnan lopettamispäätöksessä annettujen määräysten mukaisesti kaivosalueen ja kaivoksen apualueen seurannasta sekä tarvittavista korjaavista toimenpiteistä ja niiden kustannuksista. Toiminnan harjoittajalla on oikeus päästä kaivosalueelle ja kaivoksen apualueelle mainittujen velvoitteiden toteuttamiseksi. Kaivoslaki 148 ja 150 §

LUPAMÄÄRÄYS 2

Hakijayhtiön on ennen toimenpiteiden aloittamista selvitettävä louhosalueen läheisyydessä esiintyvät kainuunnurmihärkkiesiintymät huomioiden myös alueella mahdollisesti esiintyvä serpentiinipikkutervakko sekä tiedotettava niistä Kainuun ELY-keskukselle. Tällä varmistetaan se, ettei toimenpiteet aiheuta sellaisia vaikutuksia, jotka olisivat kiellettyjä luonnonsuojelulain (1096/1996) nojalla.

Perustelut:

Kaivoslain 3 §:stä johtuu, että kaivosviranomaisen on kaivoslupaa koskevassa asiassa varmistauduttava, ettei suunniteltu toiminta ole luonnonsuojelulain säännöksiä vastaista.

LUPAMÄÄRÄYS 3

Kaivostoiminnan harjoittajan tulee toimittaa 1.11.2019 mennessä kaivosviranomaiselle kaivoskartta. Kaivoskartan sisällöstä määrätään asetuksessa (1571/2011) 11 §.

Perustelut:

Valtioneuvoston asetus kaivosturvallisuudesta (1571/2011) 10 §

Kaivosviranomaisen vastaus annettuihin lausuntoihin ja muistutuksiin

Kainuun ELY-keskus:

Kaivosviranomaisen viittaa annettuihin lupamääräyksiin ja toteaa lisäksi, ettei kaivosviranomaisella ole huomautettavaa hakijayhtiön ehdottamalle paljaan laki-alueen kasvillistamiselle, mikäli se tehdään Kainuun ELY-keskuksen antamien ohjeiden mukaisesti.

Kainuun liitto:

Kaivosviranomaisella ei ole kommentoitavaa annettuun lausuntoon.

Kajaanin kaupunki:

Kaivosviranomaisen viittaa annettuihin lupamääräyksiin ja kaivosviranomaisen vastaukseen Kainuun ELY-keskukselle.

Suomen luonnonsuojeluliiton Kainuun piiri ry:

Kaivosviranomaisen toteaa kuulemismenettelyn kaivoslain mukaiseksi.

Kaivosviranomaisen viittaa Kainuun ELY-keskuksen lausuntoon ja annettuihin lupamääräyksiin.

Kaivoslain mukainen vakuus ei kata muun lainsäädännön nojalla annetuista määräyksistä aiheutuvia kustannuksia. Kaivosviranomaisen määrää kaivostoiminnan lopetus- ja jälkitoimenpiteiden varmistamiseksi tarvittavan vakuuden suuruuden kaivoslain nojalla.

Suomen luonnonsuojeluliiton Kajaanin yhdistys ry:

Kaivosviranomaisen viittaa Kainuun ELY-keskuksen lausuntoon ja annettuihin lupamääräyksiin.

Mielipide 1:

Kaivosviranomaisen viittaa Kainuun ELY-keskuksen lausuntoon ja annettuihin lupamääräyksiin.

Päätöksessä on otettava kantaa lausunnoissa esitettyihin yksilöityihin vaatimuksiin. Kaivoslaki 56 §

Kaivosalueen hallinnan palautuminen

Kun kaivostoiminnan lopettamispäätös on lainvoimainen, kaivostoiminnan harjoittajan käyttö- ja hallintaoikeus kaivosalueeseen sekä käyttö- ja muu oikeus kaivoksen apualueeseen lakkaavat. Samalla kyseiset alueet palautuvat korvauksetta kiinteistön omistajan haltuun. Kaivoslaki 149 §

Päätöksen täytäntöönpanokelpoisuus

Kaivostoiminnan lopettamispäätöksestä tehdään merkintä kiinteistötietojärjestelmään. Kaivoslaki 147 §
Kaivoslupaan perustuvat toimenpiteet (merkintä kiinteistötietojärjestelmään kaivoslain 147 § mukaan), kun kaivoslupapäätös on lainvoimainen, tehdään kaivoslain 168 § mukaan.

Kaivosviranomaisen tarkastusoikeus

Kaivosviranomaisella on oikeus päästä alueelle, jossa on aiemmin harjoitettu tässä laissa tarkoitettua toimintaa, jos se on tässä laissa tarkoitettun valvonnan

kannalta tarpeen sekä tehdä siellä tarkastuksia, ottaa näytteitä ja ryhtyä muihin valvonnan edellyttämiin toimenpiteisiin. Kaivoslaki 153 §

Lupapäätöksestä tiedottaminen

Lupapäätös on toimitettu päätöksenantopäivänä Mondo Minerals B.V. Branch Finland:lle, Kajaanin kaupungille, Kainuun ELY-keskukselle, Kainuun liitolle, Säteilyturvakeskukselle ja Maanmittauslaitokselle.

Päätöksen antamisesta on ilmoitettu niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee. Päätöksen antamisesta kuulutetaan Kajaanin kaupungin ilmoitustaululla. Päätöksen antamisesta ilmoitetaan myös Kainuun Sanomat -lehdessä. Kaivoslaki 58 §

Päätösmaksu

Tästä päätöksestä perittävä maksu on 6000 €. Maksuun lisätään toteutuneet ilmoituskustannukset ja käsittelymaksu. Valtion talous- ja henkilöstöhallinnan palvelukeskus lähettää laskun Mondo Minerals B.V. Branch Finland:lle.

Perustelut: Työ- ja elinkeinoministeriön asetus Turvallisuus- ja kemikaaliviraston maksullisista suoritteista (1579/2015)

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta kaivoslain 162 §:n nojalla Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Päätöksestä perittävästä maksusta voidaan valittaa samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

Valitusaika on 30 päivää tämän päätöksen antopäivästä. Liitteessä 4 olevasta valitusosoituksesta ilmenee, miten muutosta haettaessa on meneteltävä.

Sovelletut säännökset

Kaivoslaki (621/2011)

Valtioneuvoston asetus kaivostoiminnasta (391/2012)

Työ- ja elinkeinoministeriön asetus Turvallisuus- ja kemikaaliviraston maksullisista suoritteista (1579/2015)

Lisätietoja

Lisätietoja antaa Ossi Leinonen, puh. 029 5052 205.

Terho Liikamaa
Ryhmäpäällikkö

Ossi Leinonen
Johtava asiantuntija

LIITTEET	Liite 1. Kaivospiirin kartta Liite 2. Annetut lausunnot, muistutukset ja mielipiteet Liite 3. Hakijan selitys Liite 4. Valitusosoitus Liite 5. Asianosaiset
JAKELU	Mondo Minerals B.V. Branch Finland Maanmittauslaitos
TIEDOKSI	Kajaanin kaupunki Kainuun ELY-keskus Kainuun liitto Säteilyturvakeskus Asianosaiset